

KOMISJONI OTSUS,

17. november 2010,

seoses milles käsitletakse abi Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kulude katmiseks (Riigiabi C 1/10 kohta – Belgia)

(teatavaks tehtud numbri K(2010) 7263 all)

(Ainult prantsus- ja hollandikeelne tekst on autentsed)

(2010/789/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a ⁽²⁾,

olles palunud huvitatud isikutel vastavalt eespool nimetatud artiklitele esitada oma märkused ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

- (1) Komisjon otsustas algatada 23. aprillil 2007 esitatud kaebuse põhjal uurimise seoses Belgia antud väidetava riigiabiga, mis on ette nähtud Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kulude katmiseks.
- (2) 2. juulil 2007 saatis komisjon Belgia ametiasutustele kirja, paludes neilt teavet kõnealuse meetme kohta. Belgia ametiasutused andsid teavet 27. juuli 2007. aasta kirjaga, mis registreeriti 3. augustil 2007. Belgia pädevate ametiasutuste taotlusel toimus 21. augustil 2007 tehniline koosolek. Koosoleku tulemusena edastasid viimased 4. oktoobril 2007 täiendava teabe kõnealuse juhtumi kohta.
- (3) Komisjoni talitused teatasid 10. septembri 2007. aasta kirjaga Belgiale, et abikava lisati teatamata abimeetmete registrisse juhtumi nr NN 56/2007 all, kuna ilmnas, et osa asjaomastest rahalistest vahenditest oli juba välja makstud.

- (4) 12. oktoobril 2007 toimus Belgia pädevate ametiasutuste taotlusel teine tehniline koosolek.

- (5) Komisjoni talitused palusid 25. oktoobri 2007. aasta kirjas Belgia ametiasutustel edastada põhjalikum teave. Et määratud tähtaja jooksul vastust ei tulnud, saatsid nad 21. detsembril 2007 Belgia ametiasutustele meeldetuletuskirja, milles oli neile määratud uus vastamistähtaeg.

- (6) Kuna komisjoni talitused ei saanud esimesele meeldetuletuskirjale määratud tähtaja jooksul vastust, saatsid nad 4. juunil 2008 uue meeldetuletuskirja, milles juhtisid Belgia ametiasutuste tähelepanu sellele, et kui viimased ei vasta uue tähtaja jooksul, milleks on neli nädalat, võib komisjon anda nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ⁽⁴⁾ artikli 10 lõigete 2 ja 3 alusel teabe esitamise korralduse. Kõnealune tähtaeg möödus 4. juulil 2008. Seejärel võttis komisjon 1. oktoobril 2008 vastu otsuse, milles tegi Belgia ametiasutustele korralduse nõutava teabe esitamise kohta. Kõnealus otsuses palus komisjon edastada Belgia ametiasutustel talle muu hulgas komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 794/2004 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ⁽⁵⁾ ette nähtud teabelehed, et oleks võimalik anda hinnang pärast 31. jaanuari 2007 antud abile.

- (7) Belgia ametiasutused vastasid viimaks 27. novembri 2008. aasta kirjaga ja saatsid täiendava teabe 5. detsembril 2008. Paraku ei edastanud nad teabelehti, mida oli palutud komisjoni 1. oktoobri 2008. aasta otsusega.

- (8) 27. jaanuaril 2009 saatis komisjon Belgia ametiasutustele täiendava teabe päringu. Belgia ametiasutused vastasid sellele palvele 16. märtsi 2009. aasta kirjaga, mis registreeriti 19. märtsil 2009.

⁽¹⁾ Alates 1. detsembrist 2009 muutusid Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklid 87 ja 88 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliteks 107 ja 108. Mõlemal juhul on artiklid sisuliselt identsed. Käesolevas otsuses tuleks viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.

⁽²⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽³⁾ ELT C 191, 15.7.2010, lk 12.

⁽⁴⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

- (9) 14. jaanuari 2010. aasta kirjaga teatas komisjon Belgiale oma otsusest algatada teatatud abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus. Komisjoni menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 15. juulil 2010. Komisjon palus asjaomastel huvitatud isikutel esitada oma märkused kõnealuste meetmete kohta. Ükski asjaomane kolmas isik ei edastanud märkusi.
- (10) Belgia ametiasutused taotlesid 19. veebruari 2010. aasta kirjaga täiendavat ühekuulist vastamistähtaega, mis lisanduks komisjoni 14. jaanuari 2010. aasta kirjas määratud tähtajale. Komisjon andis 5. märtsi 2010. aasta kirjaga täiendava ühekuulise vastamistähtaja. 12. märtsi 2010. aasta kirjaga reageerisid Belgia ametiasutused lõpuks menetluse algatamise otsusele.

II. KONTEKST

II.1. Komisjoni otsus ja juhtum nr NN 48/2003

- (11) Komisjoni uurimise käigus ilmnis selgelt, et kaebuses käsitletakse selle abikava elluviimist, mille komisjon kiitis heaks 26. novembril 2003 seoses riigiabi juhtumiga nr NN 48/2003 (*ex N 157/2003*), nimetusega „Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomade korjuse kõrvaldamise ja hävitamise haldamine”. Kõnealune juhtum käsitles Belgia ametiasutuste teatatud abikava, mille kohaselt Belgia annab subsideeritud teenuste kaudu põllumajandusettevõtetele abi, mis katab kõik kulud seoses hukkunud loomade kõrvaldamise, hoidmise, ümbertöötamise ja hävitamisega.
- (12) Kontrollimise ja heakskiitmise otsuse vastuvõtmiseks ning arvestades TSE testide, surnud loomade ja tapamaja jäätmete jaoks riigiabi andmist käsitlevate ühenduse suuniste („TSE suunised”) ⁽¹⁾ peatset jõustumist 1. jaanuaril 2004 kohustusid Belgia ametiasutused kõnealust abikava muutma. Need muudatused olid vajalikud TSE suuniste tingimuste ja konkreetsemalt nende punkti 29 järgimiseks. Selle punkti kohaselt võivad liikmesriigid anda riigiabi, millega kaetakse kuni 100 % hukkunud loomade kõrvaldamisega seotud kuludest ja 75 % selliste loomade korjuse hävitamisega seotud kuludest. Belgia kava ei olnud niisugusena, nagu sellest teatati, nimetatud õigusnormiga kooskõlas, kuna kava kohaselt oli võimalik katta 100 % korjuse hävitamisega seotud kuludest.
- (13) Põhjendustes 11 ja 12 esitatud kaalutlustest lähtudes kohustusid Belgia ametiasutused (vt komisjoni otsus juhtumi nr NN 48/2003 kohta, põhjendused 33 ja 34)

muutma seejärel oma abikava nii, et alates 1. jaanuarist 2004 kaetakse abiga mitte 100 %, vaid üksnes kuni 75 % korjuse hävitamisega seotud kuludest. Lisaks kohustusid Belgia ametiasutused saatma komisjonile hiljemalt 2003. aasta detsembri keskpaigaks tõendid selle kohta, et abikavasse on vajalikud muudatused sisse viidud.

- (14) Võttes arvesse neid kohustusi, kiitis komisjon kõnealuse abikava heaks viieks aastaks alates 31. jaanuarist 2002. Abikava tähtaeg lõppes 31. jaanuaril 2007.

II.2. Kaebus

- (15) 23. aprillil 2007 sai komisjon kaebuse, milles väideti, et Belgia ametiasutused rikuvad TSE suuniseid, andes jätkuvalt abi, mis katab kuni 100 % nii hukkunud loomade kõrvaldamise kui ka korjuse hävitamise kuludest.

III. MEETME ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

- (16) Kõnealune abikava hõlmab piirkondlikku meedet, mille eesmärk on katta Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomade kõrvaldamise, transportimise, hoidmise, ümbertöötamise ja hävitamisega seotud teenuste kõik kulud.
- (17) Nendes ettevõtetes leitud korjuse kõrvaldamist korraldati ja hallati nii, et piirkonna ametiasutused sõlmisid teenuste riigihankelepingu. Üldise riigihanke tulemusena, millest teatati Euroopa Liidu tasandil teenuste riigihanke teatega, ⁽²⁾ sõlmiti leping 31. jaanuaril 2002 aktsiaseltsiga SA.RENDAC-UEDES. Nimetatud leping oli jagatud kolmeks eraldi osaks, mis vastasid eri teenustele, mida tuleb osutada:
- põllumajandusettevõtetes leitud loomakorjuse kokkukogumine ja nende vedu ümbertöötamiskeskusesse võimaluse korral kogumiskeskuse või vahelao kaudu;
 - tervikuna määratud riskiteguriga materjalideks peetavate loomakorjuse ümbertöötamine ja töötlemisjäänuste transportimine termilise hävitamise keskustesse ning
 - selle töötlemise jäänuste täielik hävitamine *ad hoc* paigaldistes.

⁽¹⁾ EÜT C 324, 24.12.2002, lk 2.

⁽²⁾ EÜT S 156, 16.8.2001.

(18) Aktsiaselts S.A. RENDAC-UEDES oli ainus, kes selles hankemenetluses pakkumise esitas ja seda kõigi kolme osa kohta. Leping sõlmiti seega nimetatud aktsiaseltsiga 31. jaanuaril 2002 viieks aastaks. Belgia ametiasutuste edastatud teabe kohaselt pikendati lepingu kestust vähemalt neljal korral: kuni 31. detsembrini 2007, kuni 31. detsembrini 2008, kuni 30. juunini 2009 ja lõpuks kuni uue riigihanke tulevase elluviimiseni, mis Belgia ametiasutuste sõnul pidi leidma aset 2010. aasta kolmandas kvartalis.

(19) Nimetatud abikavaga nähti ette kõnealuse abi andmine põllumajandusettevõtjatele. Belgia ametiasutused kinnitasid, et kuigi abi antakse otse aktsiaseltsile S.A. RENDAC-UEDEC kui teenuste osutajale põllumajandusettevõtjatele osutatud teenuste kulude katteks, said abi täielikult viimased ning see kattis mitmesuguste kokkukogumis-, transpordi-, hoidmis-, ümbertöötamis- ja hävitamistoimingutega seotud kõik kulud, mis jäaksid ilma abikavata nende kanda. Belgia ametiasutused väitsid ka, et summad, mis maksti otse aktsiaseltsile S.A. RENDAC-UEDEC, et tasuda põllumajandusettevõtjatele osutatud teenuste eest, vastasid täielikult ja ainult osutatud teenuste turuhinnale.

(20) Piirkonna keskkonnaministeeriumi haldusalasse kuuluv Valloonia jäätmeamet pidi tasuma arved, mis aktsiaselts SA RENDAC-UEDES oli koostanud osaliselt kindlasummaliste tasude ja osaliselt hinnakirjade alusel.

(21) Juhtumi nr NN 48/2003 analüüsimise käigus kinnitasid Belgia ametiasutused, et kava hõlmab ainult Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomi. See ei hõlma loomakorjuseid, mis leitakse loomaturgudel või tapamajades.

IV. KOMISJONI 13. JAANUARI 2010. AASTA OTSUS

(22) Komisjon väljendas oma 13. jaanuari 2010. aasta uurimismenetluse algatamise otsuses kahtlust, kas abikava on Euroopa Liidu riigiabieskirjadega kooskõlas. Konkreetsemalt järeldas komisjon, et kõnealuseid abimeetmeid, mille eesmärk on katta üle 75 % korjuse hävitamise kuludest, võib lähtuvalt TSE suunistest ja ühenduse 2007.–2013. aasta suunistest riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris aastateks 2007–2013 („2007.–2013. aasta suunised“) ⁽¹⁾ pidada siseturuga kokkusobimatuks.

(23) Seda enam, et komisjon kiitis abikava kuni 31. jaanuarini 2007 heaks kohustuste põhjal, mis Belgia ametiasutused võtsid ja millega nad pidid kava muutma, et järgida TSE suunistega alates 2004. aasta 1. jaanuarist kehtestatud tingimusi, ning kuna need ametiasutused ei täitnud neid kohustusi, järeldas komisjon, et abi, mille eesmärk oli katta üle 75 % korjuse hävitamise kuludest, eraldati ebaseaduslikult.

(24) Seega otsustas komisjon algatada määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 4 lõike 4 alusel koostoides nimetatud määruse artikliga 16 ametliku uurimismenetluse abi ebaseadusliku andmise kohta ning palus Belgial esitada oma märkused.

V. BELGIA KOMMENTAARID

(25) Belgia teatas oma 12. märtsi 2010. aasta vastuses komisjonile, et võtab nõutud meetmed uue riigihanke elluviimiseks. Belgia ametiasutuste sõnul pidi erispetsifikaat, millega reguleeritakse tulevast teenuste riigihanget, valmis saama hiljemalt 15. aprillil 2010 ja see pidi hakkama kehtima alates 2010. aasta kolmandast kvartalist. Vahepeal väitsid Belgia ametiasutused, et 31. jaanuaril 2002 sõlmitud teenuste riigihankalepingut pikendati lepingu lisaga samadel tingimustel, mis kehtisid 31. jaanuaril 2002, kui leping sõlmiti.

(26) Lisaks kinnitasid Belgia ametiasutused, et i) Vallooni piirkond palub kohaldada vähese tähtsusega abi põhimõtet, et lahendada põllumajandusettevõtjate olukord ajavahe-
mikul 2004. aasta 1. jaanuarist kuni 2008. aasta 30. juunini, ja ii) et ta nõuab kuni kolmekuulise ajavahe-
miku jooksul igalt põllumajandusettevõtjalt sisse summa, mis vastab 25 protsendile hukkunud loomade ümbertöötamise ja hävitamise kuludest, mis on arvatud ajavahe-
miku kohta 1. juulist 2008 kuni järgmise riigihanke jõustumise kuupäevani.

(27) Lõpuks teatasid Belgia ametiasutused komisjonile, et nõuavad komisjoni 6. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 1860/2004 (mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandus- ja kalandussektoris) ⁽²⁾ alusel nende vähese tähtsusega abi summade tagastamist, mis ületavad 3 000 eurot kolmeaastase ajavahemiku jooksul. Belgia ametiasutused osutasid ühtlasi, et maksimaalne lubatud summa 3 000 eurot ületati 58 põllumajandusettevõtja puhul.

VI. MEETME HINDAMINE

VI.1. Abi olemasolu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses

(28) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressursidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

⁽¹⁾ ELT C 319, 27.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 325, 28.10.2004, lk 4.

- (29) Need tingimused on praegusel juhul täidetud ja tegemist on abiga põllumajandusettevõtjatele. Kõnealust abi annavad Valloonia piirkonna omavalitsusasutused ja see soodustab Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtjaid, vabastades nad korjuse kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kuludest, mida nad oleksid pidanud kandma normaalses olukorras.
- (30) Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt näitab ainuüksi see, et tänu majanduseelisele, mida ettevõtja poleks muidu normaalselt tegutsedes saanud, suureneb ettevõtja konkurentsivõime võrreldes konkureerivate ettevõtjatega, on konkurentsi moonutamise oht⁽¹⁾.
- (31) Ettevõtjale antavat abi peetakse liikmesriikidevahelist kaubandust kahjustavaks, kui see ettevõtja tegutseb Euroopa Liidu sisesele kaubandusele avatud turul⁽²⁾. Asjaomases sektoris esineb märkimisväärne Euroopa Liidu sisene kaubandus. Meede võib seega liikmesriikidevahelist kaubandust kahjustada.
- (32) Eespool nimetatut arvestades on ilmne, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 nimetatud tingimused on täidetud, välja arvatud abi puhul, mis kuulub väheste tähtsusega abi käsitlevate õigusnormide kohaldamisalas.

VI.1.1. Väheste tähtsusega abi käsitlevad õigusnormid

- (33) Mitmel korral väitsid Belgia ametiasutused, et nad kohaldasid põllumajandussektoris kohaldatavaid väheste tähtsusega abi käsitlevaid õigusnorme. Abi andmise ajavahehikul kohaldati määrust (EÜ) nr 1860/2004 ja komisjoni 20. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1535/2007, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väheste tähtsusega abi suhtes põllumajandustoodete tootmise sektoris,⁽³⁾ millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1860/2004.
- (34) Määruse (EÜ) nr 1860/2004 või määruse (EÜ) nr 1535/2007 kohaldamise tingimustele vastavat abi ei peeta vastavaks kõikidele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 osutatud kriteeriumitele.
- (35) Tuleb siiski täpsustada, et vastavalt määruse (EÜ) nr 1535/2007 artikli 3 lõikele 7 ei tohi väheste tähtsusega abi kumuleerida samadele abikõlblikele kuludele antava riigiabiga, kui kumuleerimise tulemusel on abi osatähtsus suurem, kui iga juhtumi iseärasusi arvestades on kindlaks

määratud Euroopa Liidu õigusaktidega. Kõnealust õigusnormi kohaldatakse ka käesoleval juhul: siin ei saa olla mingit väheste tähtsusega abi (mis moodustab 25 % korjuse hävitamisega seotud kuludest, mida ettevõtjad peavad kandma) kumuleerumist ülejäänud 75 protsendiga, mida võib Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt (2007.–2013. aasta suuniste punkt 133 koostöökomisjoni 15. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1857/2006 (mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist põllumajandustoodete tootmisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 70/2001)⁽⁴⁾ artikli 16 lõike 1 punktiga d) pidada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga c kooskõlas olevaks.

- (36) Määrusega (EÜ) nr 1860/2004 kehtestatud korra põhjal näib seevastu, et väheste tähtsusega abi ja nende summade kumuleerumine, mis moodustas 75 % korjuse hävitamisega seotud kuludest, ei olnud välistatud. Seda võib järeldada määruse (EÜ) nr 1860/2004 põhjendusest 7, mille kohaselt „väheste tähtsuse reegel ei piira ettevõtte võimalust saada samaks meetmeks riigiabi, mille on heaks kiitnud komisjon või mis on hõlmatud grupierandimäärusega”. Järgida tuleb määruse kohaldamise tingimusi ja eelkõige abi ülempiiri, milleks on 3 000 eurot, nii et ühegi abi suhtes, mis ületab 3 000 eurot, ei saa kohaldada määrust (EÜ) nr 1860/2004 ning seda kogu abisumma puhul. Määruse (EÜ) nr 1535/2007 artikli 6 lõike 2 kohaselt on asjaomane kumuleerumine võimalik kuni kuue kuu jooksul pärast määruse jõustumist, st kuni 30. juunini 2008. Pärast osutatud kuupäeva kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1535/2007.

VI.2. Abi õiguspärasus

- (37) Abikavast, mille komisjon kiitis heaks juhtumi numbri NN 48/2003 all, teatati ja see kiideti heaks ajavahemikuks 2003. aasta 31. jaanuarist kuni 2007. aasta 31. jaanuarini. Komisjon tõdeb siiski, et Belgia kohaldas abikava alates 2007. aasta 1. veebruarist, ilma et oleks sellest vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 komisjonile teatanud. Abikavast sai seega 2007. aasta 1. veebruarist alates õigusvastane riigiabi.

VI.3. Abi kokkusobivus ühisturuga

- (38) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c järgi tuleb siseturuga kokkusobivaks pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

⁽¹⁾ Euroopa Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79: *Philip Morris Holland BV vs. Euroopa Ühenduste Komisjon* (EKL 1980, lk 2671).

⁽²⁾ Vt eelkõige Euroopa Kohtu 13. juuli 1988. aasta otsus kohtuasjas C-102/87: *Prantsuse Vabariik vs. Euroopa Ühenduste Komisjon* (EKL 1988, lk 4067).

⁽³⁾ ELT L 337, 21.12.2007, lk 35.

⁽⁴⁾ ELT L 358, 16.12.2006, lk 3.

- (39) Kõnealune abikava hõlmab abi andmist subsideeritud teenuste vormis nii, et abi katab Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomade kõrvaldamise, transportimise, ümbertöötamise ja hävitamisega seotud teenuste kõik kulud.
- (40) Ajavahemiku 2002. aasta 31. jaanuarist kuni 2003. aasta 31. detsembrini kohta oli otsuses, mille komisjon tegi seoses juhtumiga nr NN 48/2003, tuvastatud, et kava suhtes võib teha Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c nimetatud erandi. Nagu eespool selgitatud, olid Belgia ametiasutused siiski kohustunud muutma teatatud riigiabi kava alates 2004. aasta 1. jaanuarist, et viia see kooskõlla TSE suunistega niisugustena, nagu neid alates osutatud kuupäevast kohaldati. Eelkõige pidid Belgia ametiasutused tagama, et abi kataks üksnes 75 % korjuse hävitamise kuludest (ülejäänud kulud pidi kandma ettevõtja ise), ning saatma komisjonile hiljemalt 2003. aasta detsembri keskel dokumendid, mis tõendavad, et abikavas on tehtud vajalikud muudatused.
- (41) Osutatud nõue tulenes TSE suunistest, mis olid tookord kohaldatavad õigusnormid. TSE suuniste punktis 29 oli sätestatud:
- „29. Alates 2004. aasta 1. jaanuarist võivad liikmesriigid anda riigiabi, mis moodustab kuni 100 % nende hukkunud loomade kõrvaldamise kuludest, kes tuleb kõrvaldada, ja 75 % korjuse hävitamise kuludest; [...]”.*
- (42) TSE suuniste punktidega 30 ja 31 oli nähtud ette erand reeglist, mille kohaselt tohtis abi katta üksnes kuni 75 % hukkunud loomade hävitamise kuludest:
- „30. Teise võimalusena võivad liikmesriigid anda abi kuni 100 % ulatuses korjuse kõrvaldamise ja hävitamise kuludest, kui abi rahastatakse korjuse hävitamise rahastamiseks ette nähtud tasudest või kohustuslikest maksetest, tingimusel et sellised tasud või maksed piirduvad lihasektoriga ja on otseselt kehtestatud lihasektorile.*
- 31. Liikmesriigid võivad anda riigiabi 100 % ulatuses hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamise kuludest, kui asjaomaste surnud loomade puhul on TSE testi tegemine kohustuslik”.*
- (43) Tuleb märkida, et juhtumi nr NN 48/2003 analüüsimise käigus ei väitnud Belgia ametiasutused kordagi, et kohaldada võib ühte nendest eranditest.
- (44) TSE suuniste tunnistati kehtetuks 1. jaanuaril 2007, nagu oli ette nähtud 2007.–2013. aasta suuniste punkti 194 alapunktiga c. Vastavalt 2007.–2013. aasta suuniste punktile 134 tunnistab komisjon TSE testide ja hukkunud loomadega seotud riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 punktiga c kokkusobivaks, kui kõik määruse (EÜ) nr 1857/2006 artikli 16 tingimused on täidetud.
- (45) Määruse (EÜ) nr 1857/2006 artikliga 16 ei muudetud hukkunud loomade kõrvaldamiseks ja hävitamiseks antava abi hindamise sisu. Nagu oli ka TSE suunistes, on määruse artikli 16 lõike 1 punktis d sätestatud, et abi ülemmääraga 100 % kuludest, mis on seotud hukkunud loomade kõrvaldamisega, ja 75 % kuludest, mis on seotud nende korjuse hävitamisega, peetakse siseturuga kokkusobivaks. Artikli 16 lõike 1 punktidesse e ja f on omakorda üle võetud võimalus teha erand 75-protsendilisest ülemmäärast ja anda abi 100 % ulatuses järgmistel juhtudel: i) kui kõnealust abi rahastatakse lõivudest või kohustuslikest maksetest, mis on ette nähtud selliste korjuse hävitamise rahastamiseks, kui sellised lõivud või maksed hõlmavad lihasektorit ja on otse sellele määratud; või ii) kui asjaomastele hukkunud loomadele tuleb teha TSE testid.
- (46) Et uute eeskirjadega (2007.–2013. aasta suuniste ja määruse (EÜ) nr 1857/2006) ei muudetud vanade eeskirjadega (TSE suuniste) võrreldes sisulist olukorda, tuleb kohaldatavatest Euroopa Liidu õigusnormidest lähtuvalt hinnata juhtumit kogu asjaomasel perioodil (st 2004. aasta 1. jaanuarist tänaseni) ühtemoodi.
- (47) Nagu juba rõhutatud, olid Belgia ametiasutused juhtumi nr NN 48/2003 analüüsimise käigus kohustunud muutma oma abikava nii, et korjuse hävitamisega seotud kulude katmiseks ette nähtud abi ei ületa alates 2004. aasta 1. jaanuarist 75 % nendest kuludest. Praeguse juhtumi analüüsimisel ei eitanud Belgia ametiasutused aga, et riigiabi kava ei muudetud, nagu nad olid lubanud teha.
- (48) Lisaks väitsid Belgia ametiasutused mitmel korral käesoleva juhtumi raames (näiteks 27. novembri 2008. aasta kirjas), et teist osutatud erandit saab tegelikult kohaldada ja abi võib katta kuni 100 % korjuse hävitamisega seotud kuludest. Nende sõnul on erand põhjendatud asjaoluga, et kõikide hukkunud loomade puhul tuli kindlasti teha TSE testid (TSE suuniste punkt 31 ja määruse (EÜ) nr 1857/2006 artikli 16 lõike 1 punkt f). Selle väite tõendamiseks ei esitatud siiski ühtki tõendit.

(49) Peamine argument, mille Belgia oma väite kinnituseks esitas, on see, et ta on kohustatud need testid tegema vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad⁽¹⁾. Selle argumendiga ei saa siiski nõustuda. Nimelt on Valloonia ametiasutustel osutatud määruse alusel kohustus teha TSE testid hukkunud loomade puhul järgmise korra kohaselt:

— 2001. aasta 1. juulist kuni 2008. aasta 31. detsembrini kõikidele ettevõttes hukkunud veistele, kes on üle 24 kuu vanad, ja

— alates 2009. aasta 1. jaanuarist kõikidele ettevõttes hukkunud veistele, kes on üle 48 kuu vanad. Liikmesriik võib siiski otsustada, et teeb neid teste edasi ka noorematele veistele, kes on 24–48 kuud vanad.

(50) Järelikult kohaldatakse testide tegemise kohustust üksnes teatavas vanuses loomade suhtes (üle 24 kuu ajavahe-
mikul 2001. aasta 1. juulist kuni 2008. aasta 31. detsembrini ja üle 48 kuu pärast seda). Veelgi olulisem on see, et nimetatud kohustus kehtib ainult veiste puhul. Ettevõttes hukkunud muud liiki loomadele (sead, hobused, kodulinnud jm) ei pea tingimata TSE teste tegema. Belgia ametiasutuste edastatud teabest (27. novembri 2008. aasta kiri) ilmneb, et nende korjuse arv, mille suhtes oleks võinud seda erandit vastavalt määrusele (EÜ) nr 999/2001 kohaldada, moodustas alla 20–25 % hukkunud ja selle teenuslepingu kohaselt töödeldavate loomade puhul tehtavatest kogukulutustest. Seega võib ühisturuga kokkusobivaks tunnistada üksnes selliste kuludega seotud abi, mis on rangelt seotud TSE testide tegemise kohustusega niisugusena, nagu see on ette nähtud määruses (EÜ) nr 999/2001, tingimusel et need kulud on võimalik täpselt kindlaks teha.

(51) Komisjon tõdeb ka, et esimene erand, mille kohaselt võib korjuse kõrvaldamise ja hävitamise kulud katta 100 % ulatuses tasudest või kohustuslikest maksetest lihasektoris, ei ole praegusel juhul kohaldatav. Belgia ametiasutused ei ole kordagi väitnud, et kõnealust erandit tuleks kohaldada, samuti ei ole nad esitanud ühtegi sellega seotud üksikasja.

(52) Esitatud põhjendustest lähtudes järeldeb komisjon, et kõnealused abimeetmed, mille eesmärk on katta üle 75 % korjuse hävitamise kuludest, ei ole TSE suuniste ega 2007.–2013. aasta suuniste kohaselt siseturuga

kokkusobivad, välja arvatud kulud, mis on otseselt seotud loomakorjusega, mille puhul kehtib TSE testide tegemise kohustus.

(53) Seda enam, et komisjon kiitis abikava kuni 2007. aasta 31. jaanuarini heaks kohustuste põhjal, mis Belgia ametiasutused võtsid ja millega nad pidid kava muutma, et järgida TSE suunistega alates 2004. aasta 1. jaanuarist kehtestatud kohustusi, ning et need ametiasutused ei täitnud neid kohustusi, järeldeb komisjon, et abi oli eraldatud õigusvastaselt meetmete osas, mille eesmärk oli katta üle 75 % korjuse hävitamise kuludest, ja seda vähemalt abi osas, mis ei ole mõeldud TSE testide tegemise kohustuse hüvitamiseks.

(54) Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõikega 1 on ette nähtud, et kui õigusvastaselt antud riigiabi on siseturuga kokkusobimatu, tuleb see abisaajatelt tagasi nõuda. Eesmärk on saavutatud niipea, kui abisaajad, st ettevõtjad, kes kõnesolevat abi tegelikult kasutasid, on selle abi ja võimalikud intressid tagastanud.

(55) Käesolev otsus tuleb viivitamata ellu viia, eriti kogu selle abikava raames antud individuaalse abi tagasinõudmise suhtes, välja arvatud konkreetsetele projektidele antud toetused, mis andmise hetkel täitsid kõik vähese tähtsusega abi määru-
ses sätestatud tingimused, ning komisjoni heakskiidetud abikavades kehtivad erandid vastavalt nõukogu 7. mai 1998. aasta määruse (EÜ) nr 994/98 (milles käsitletakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 92 ja 93 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes)⁽²⁾ artiklitele 1 ja 2 või komisjoni heakskiidetud abikava raames.

VII. KOKKUVÕTE

(56) Komisjon tõdeb, et Belgia viis kõnealuse abi ellu õigusvastaselt, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3. Et abi on osaliselt siseturuga kokkusobimatu, peab Belgia selle andmise lõpetama ja juba õigusvastaselt antud summad abisaajatelt tagasi nõudma,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

1. Riigiabi, mida Belgia andis Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtjatele ja mis oli ette nähtud Valloonia piirkonna põllumajandusettevõtetes hukkunud loomade kõrvaldamise ja hävitamisega seotud kulude katmiseks, on siseturuga osaliselt kokkusobimatu.

⁽¹⁾ EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1.

2. Üksnes abi see osa, mille eesmärk on rangelt hüvitada põllumajandusettevõtjatele nende TSE testide tegemise kohustus, mis on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 999/2001, on siseturuga kokkusobiv, tingimusel et need kulud on võimalik täpselt kindlaks teha.

Artikkel 2

Belgia on kohustatud artiklis 1 osutatud abikava tühistama.

Artikkel 3

Käesoleva otsuse artiklis 1 osutatud abikava raames eraldatud summad ei ole abi lepingu tähenduses, kui andmise hetkel vastas see määruse (EÜ) nr 994/98 artikli 2 alusel vastu võetud ja sel hetkel kohaldatavas määruses kehtestatud tingimustele.

Artikkel 4

Käesoleva otsuse artiklis 1 osutatud abikava kohaselt antud individuaalne abi, mis vastas andmise hetkel määruse (EÜ) nr 994/98 artikli 1 alusel vastu võetud määruses või ükskõik missuguses muus heakskiidetud abikavas kehtestatud tingimustele, on kokkusobiv siseturuga osas, mis vastab maksimaalsele protsendile, mida seda liiki abi puhul kohaldatakse.

Artikkel 5

1. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 2, artikli 3 ja artikli 4 kohaldamist, võtab Belgia kõik meetmed, mis on vajalikud, et ühisturuga kokkusobimatu ja juba õigusvastaselt abisaajate käsutusse antud abi, millele on osutatud artiklis 1, nendelt tagasi nõuda.

2. Abi tagastamine toimub viivitamatult kooskõlas riiklike õigusmenetlustega niivõrd, kuivõrd need võimaldavad käesoleva otsuse vahetut ja tõhusat täitmist. Tagasi nõutav abisumma sisaldab intresse, mida arvestatakse alates kuupäevast, millal abi abisaaja käsutusse anti, kuni selle tegeliku tagasisaamise kuupäevani. Intress arvutatakse viiteintressi põhjal, mida kasutati piirkondliku abi ekvivalendi arvutamisel.

Artikkel 6

Belgia teatab komisjonile kahe kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamisest selle otsuse täitmiseks võetud meetmetest.

Belgia annab komisjonile teada käesoleva otsuse täideviimiseks võetud riigisiseste meetmete edenemisest kuni artiklis 1 osutatud abi täieliku tagastamiseni. Ta edastab komisjoni taotlusel viivitamatult ükskõik missuguse teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja ette nähtud meetmete kohta ning üksikasjaliku teabe abisaajatelt juba sisse nõutud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile.

Brüssel, 17. november 2010

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Dacian CIOLOȘ